

Emlékeztető az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének üléséről

(Római-fürdő, 1990. augusztus 1.)

Lőrincze Lajos, a védnökség elnöke az ülést megnyitja, üdvözli Göncz Árpádot, a Magyar Köztársaság elnökét, és felkéri beszédének megtartására.

Pomogáts Béla ismerteti a védnökség ülésének napirendjét:

1. A „25-ös bizottság” jelentésének megvitatása (Pomogáts Béla)
2. A VII. Anyanyelvi Konferencia összehívására vonatkozó elképzelések (Imre Samu)
3. Tájékoztató a Nyelvünk és Kultúránkról (Imre Samu)
4. A védnökség kiegészítésére vonatkozó javaslatok (Pomogáts Béla)
5. Jelölőbizottság választása (Pomogáts Béla)

Pomogáts Béla az 5. ponttal kapcsolatban 7 tagú testület megválasztását ajánlja, és ehhez személyi javaslatokat kér a védnökségtől. Javasolja továbbá egy nyilatkozat kiadását az ülésről, megszövegezésére pedig a védnökség 3 társelnökét (Gál Sándort, Nagy Károlyt, Pomogáts Bélát) javasolja.

A védnökség a napirendet és a szövegező bizottság összetételét egyhangúlag elfogadja. Jegyzőkönyvvezetésre Bartos György titkárt kéri fel.

Az ülésen jelen van a védnökség szavazatra jogosult 28 tagja. Írásban vagy szóban kimentésüket kérték 14-en.

I. napirendi pont — Pomogáts Béla szóbeli bevezetőt ad a „25-ös bizottság” írásbeli jelentéséhez. Javasolja a jelentés bekezdésenkénti, illetőleg; pontonkénti megvitatását és elfogadását.

A vita során a védnökség tagjai 2 ellenszavazat és 3 tartózkodás mellett elfogadják az Anyanyelvi Konferencia elnevezés megtartását. — A pontonkénti szavazás és jóváhagyás után a testület egészében elfogadja a „25-ös bizottság” jelentését a vita során tett módosító javaslatokkal és kiegészítésekkel.

- Pomogáts Béla kéri az ad hoc bizottság felmentését, miután a védnökség által ráruházott feladatát elvégezte. A védnökség megköszöni a „25-ös bizottság” minden tagjának az eredményes munkát, és megadja a felmentést. Végül Pomogáts Béla javasolja az Elnökségi Munkabizottság hatáskörébe utalni az alábbi írásban és szóban betervezett javaslatok megvizsgálását: Fekete Pál, Nagy Károly, Tasnády T. Álmos, Várdy Ágnes írásos javaslata.

- Egy adatbank létrehozására (név- és címjegyzék, azonos feladatokat vállaló intézmények adatai) vonatkozó javaslat. — A javaslatokat a védnökség egyhangúlag elfogadta.

2. *napirendi pont* — Imre Samu szóban kiegészíti az anyanyelvi konferenciákkal kapcsolatos tartalmi és szervezeti változtatásokra vonatkozó, Maróti Gyulával közösen készített írásbeli előterjesztésüket. Maróti Gyula szükségesnek tartja kiegészíteni az előterjesztést azzal, hogy konferenciákat követően kerüljön sor pontosan körülhatárolt témákban szakmai megbeszélésekre is. Lőrincze Lajos javasolja, hogy a VII. Anyanyelvi Konferencia a Magyarok III. Világkongresszusához (1992. augusztus 19-22.) kapcsolódjék, illetőleg célszerűen időben előzze ezt meg.

Határozati javaslat: A VII. Anyanyelvi Konferenciára vonatkozóan az Elnökség 1990. december 31-ig kérjen az alábbi kérdésekben javaslatokat, és dolgozza ki a konferencia tervezetét: 1. A konferencia plenáris ülésen tanácskozzék, azt követően rendezhető néhány szekcióban szakmai megbeszélés. — 2. A konferencia témája. — 3. A résztvevők köre. — 4. Pénzügyi keretek, feltételek. — A javaslatot a védnökség egyhangúlag elfogadta.

3. *napirendi pont* — Imre Samu beszámol a Nyelvünk és Kultúránk 70. számához mellékelt kérdőíves felmérés eredményéről. A kb. 1300 kiküldött kérdőívre mindössze 10 válasz érkezett. Ez nem értékelhető.

A szerkesztőbizottság szükségesnek tartja a Nyelvünk és Kultúránk megújítását az alábbi területeken:

- tartalmi megújulás, ehhez azonban több információra lesz szükség a szomszédos országokban folyó nyelvi és kultúramegőrző munkáról; korszerűbb címlapra történő áttérés;

- a címlista folyamatos felfrissítése;

- előfizetésre való áttérés lehetőségének és célszerű voltának újból való megvizsgálása;

- a szerkesztőbizottság átalakítása, kibővítése.

A védnökség bízta meg a konferencia operatív bizottságát, hogy erre tegyen javaslatot, és a védnökség tagjai írásban szavazzanak a javaslatról. — A javaslatot a védnökség egyhangúlag elfogadta.

4. *napirendi pont* — Pomogáts Béla a „25-ös bizottság” nevében javasolja, hogy a legutóbbi konferencia óta lemondott, illetőleg különböző okok miatt távol maradó védnökségi tagok munkáját köszönje meg a védnökség elnöke, és helyettük új tagokat kooptáljon soraiba a testület.

Személyi javaslatok a védnökség tagjainak a sorába történő kooptálásra: Csörgits József (Jugoszlávia), Világhy Katalin (NSZK), Cs. Gyimesi Éva (Románia), Herterich Katalin (Svédország).

Szavazás: a védnökség 2 tartózkodás mellett elfogadja a javasoltak kooptálását.

5. *napirendi pont* — A „25-ös bizottság” javasolja, hogy a védnökség hozzon létre egy jelölőbizottságot, és bízta meg azzal, hogy készítsen javaslatot az 1992-ben megrendezendő Anyanyelvi Konferencián kialakítandó választmány személyi összetételére.

A jelölőbizottság tagjai: Beóthy Erzsébet (Hollandia), Gál Sándor (Csehszlovákia), Imre Samu (Magyarország), Kántor Lajos (Románia), Lőrincze Lajos (Magyarország), Nagy Károly (USA), Pomogáts Béla (Magyarország).

Pomogáts Béla a szövegező bizottság nevében a testület elé terjeszti az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége Nyilatkozatát. Vita után bizonyos módosításokkal és kiegészítésekkel a védnökség egyhangúlag elfogadja a nyilatkozatot.

Az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének ülése Lőrincze Lajos zárszavával befejeződött.

Budapest, 1990. augusztus 15.

Bartos György

Az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének határozata a „25-ös Bizottság” javaslata alapján

Az 1989-es VI. kecskeméti Anyanyelvi Konferencián megbízott, úgynevezett „25-ös Bizottság” az alábbiakban terjeszti jelentését az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége elé.

Az Anyanyelvi Konferencia autonóm, demokratikus, pártoktól független, nemzetközi magyar mozgalom, amely a Magyarországon kívül kisebbségi helyzetben és szórványban élő magyarok anyanyelvi és kulturális oktatását és művelődését támogatja, magyar nemzeti tudatának megtartását és fejlesztését segíti. A mozgalom munkájában részt vehetnek a világ magyarságának szervezetei, intézményei, egyházai, egyesületei, fórumai és személyiségei, illetve bárki, aki elfogadja és támogatja az Anyanyelvi Konferencia céljait.

Az Anyanyelvi Konferenciának a magyarországi átalakulás és rendszerváltás következtében meg kell újulnia. Ennek a megújulásnak az eddigi közös munka során létrehozott szellemi és intézményi értékekre kell épülnie, azokat kell gazdagítani és fejlesztenie.